

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันเนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม และวิถีทัศน์ของชุมชนโลก รวมทั้งตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม มุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้เข้าใจความแตกต่างของภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 1)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่พัฒนามาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดสมรรถนะที่จำเป็นพื้นฐาน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) แต่ตรงกันข้ามซึ่งจะเห็นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คุณภาพทางการศึกษาของเด็กไทยน่าเป็นห่วง ความรู้ความสามารถของเด็กไทยเฉลี่ยอ่อนลง ทั้งในด้านกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผล และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 อ้างถึงใน สมบัติ การจนารักพงศ์, กัญญา สุภศิริรักษ์ และกมลรัตน์ อนันตปัญญสุทธิ, 2549, หน้า 3) ซึ่งจากการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบแรก พ.ศ. 2544 -2548 พบว่าวิชาที่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคมศึกษาตามลำดับ (วรฉัตร ชุนศรี, 2550, หน้า 73-76)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศนั้น ให้ความสำคัญต่อทักษะการอ่านค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน เพราะการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความเพลิดเพลินในสิ่งที่อ่านทำให้ผู้อ่านมี

ประสบการณ์ในอันที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา การปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุจิตา ศิริพงษ์, 2542 อ้างถึงใน ชนิดา พงศ์นภารักษ์, 2550, หน้า 1) การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ แยกแยะความคิดแยกประเด็นของสิ่งที่อ่านนำมาจัดลำดับความสำคัญ นำไปสู่การสรุปของเรื่องที่อ่าน การฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดและตอบคำถามตามชนิดของการวิเคราะห์มี 3 ชนิด คือ วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ (ชวาล แพรัตกุล, 2520 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2549, หน้า 39-40) โดย Valette & Disick (1972, p. 41) แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ 5 ระดับ ระดับที่หนึ่งคือระดับทักษะกลไก (mechanical skills) นักเรียนสามารถเห็นความแตกต่างระหว่างตัวสะกดในภาษาต่างประเทศ สามารถบอกความเหมือนและความต่างได้ ระดับที่สองคือระดับความรู้ (knowledge) นักเรียนสามารถอ่านประโยคหรือข้อความได้อย่างเข้าใจความหมาย สามารถบอกได้ว่าคำหรือข้อความสัมพันธ์กับรูปภาพใด ระดับที่สามคือระดับถ่ายโอน (transfer) นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายใหม่ที่มีคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เรียนผ่านมาแล้ว ระดับที่สี่คือระดับการสื่อสาร (communication) นักเรียนสามารถอ่านข้อความที่มีคำศัพท์หรือโครงสร้างใหม่ๆ หรือคำที่มีรากศัพท์เดียวกับคำที่นักเรียนเคยอ่านมาแล้วได้เข้าใจ ถึงแม้จะไม่เข้าใจทุกคำแต่ก็สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ และระดับที่ห้าคือระดับการวิเคราะห์วิจารณ์ (criticism) นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายแฝง จุดมุ่งหมาย ความคิดเห็น ทศนคติ และระดับภาษาที่ผู้เขียนใช้ได้

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าการอ่านเป็นทักษะเบื้องต้นที่จะนำมาซึ่งความรู้ความเข้าใจ และจะทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะคิดวิเคราะห์วิจารณ์ในสิ่งที่ผู้เขียนได้สื่อไว้ต่อไปได้ ซึ่งการอ่านและการคิดวิเคราะห์มีความสัมพันธ์และมีความสอดคล้องกันจากเบื้องต้นไปสู่เบื้องปลาย

จากการศึกษาวิจัยทักษะการอ่านภาษาต่างประเทศพบว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษามีปัญหาด้านการอ่านอยู่มาก คืออ่านแล้วไม่เข้าใจ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้ อีกทั้งไม่สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์และคาดการณ์ล่วงหน้าได้ (จินตนา มงคลไชยสิทธิ์, 2548; เกศินี ศรีรัตน์, 2547 อ้างถึงใน พัทธราภรณ์ บุญทามา, 2552, หน้า 2) นอกจากนี้ผู้เรียนขาดทักษะในการอ่านภาษาอังกฤษแล้ว ทักษะการคิดของผู้เรียนยังอยู่ในระดับต่ำ แม้จะมีการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 เพื่อพัฒนาและฝึกทักษะกระบวนการคิดในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหา แต่จากการศึกษาผลการประเมินมาตรฐานสถานศึกษาพบว่ามาตรฐานที่โรงเรียนส่วนใหญ่ควรได้รับการปรับปรุงคือมาตรฐานที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ การคิดวิจารณ์ญาณและการคิดสร้างสรรค์ (เสถียร โตรรัตน์, 2546 อ้างถึงใน ชัชวาล มั่นเทศสวรรค์,

2552, หน้า 2-3) นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นนักเรียนในระดับชั้นที่ต้องได้รับการทดสอบจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ซึ่งผลของการทดสอบจะสะท้อนคุณภาพของผู้เรียน และสะท้อนกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน และจะต้องนำผลของการทดสอบไปคำนวณหาค่าร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติ เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ต่อไป

การประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบแรก มีโรงเรียน 19,145 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.84 ที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งโดยภาพรวมมาตรฐานด้านผู้เรียนที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ได้แก่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และทักษะจำเป็นตามหลักสูตร ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และตัวบ่งชี้จากการประเมินของสถาบันทดสอบแห่งชาติชี้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกชั้นปี ในปี พ.ศ. 2548-2551 ทักษะต่ำกว่าร้อยละ 50 (เกษม สุริยกันท์, 2553) ซึ่งผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสมศ. ชี้ว่ามีโรงเรียนเพียงร้อยละ 18 เท่านั้นที่ผ่านระดับพอใช้ในมาตรฐานที่ 4 คุณภาพผู้เรียนด้านคิดวิเคราะห์ ส่วนการประเมินรอบสองก็ยืนยันว่าคุณภาพดีขึ้นเล็กน้อย แต่ยังไม่ถึงขั้น เนื่องจากผู้สอนยังไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเสนอความรู้เป็นความสัมพันธ์เชิงระบบและเป็นองค์รวมได้ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา คณะทำงาน โครงการการขับเคลื่อนการคิดสู่ห้องเรียน, 2550, หน้า 12)

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ผู้อำนวยการ สมศ. กล่าวโดยภาพรวมว่าเด็กไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคนที่มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม แต่ทำไมไม่ค่อยเก่งในเชิงวิชาการ เชิงความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และการใฝ่รู้ มาตรฐาน 4, 5 และ 6 ค่อนข้างเป็นจุดที่ต้องปรับปรุงสัมฤทธิ์ผลซึ่งยังไม่ค่อยสูง (ศกุนตลา สุขสมัย, ฟาภุณา วงศ์เลขา และเจตนา พรหมประดิษฐ์, 2550, หน้า 5) ยิ่งกว่านั้น นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รมว.ศึกษาธิการเปิดเผยถึงกรณีที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ประกาศผลสอบแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ชั้น ป.6 และ ม.3 ปีการศึกษา 2553 ซึ่งผลปรากฏว่าทั้ง 5 วิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคมนักเรียนทั้ง 2 ช่วงชั้นได้คะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ป.6 เฉลี่ย 20.99 คะแนน และ ม.3 เฉลี่ย 16.99 คะแนนซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพของโรงเรียนว่าผลการทดสอบดังกล่าวเป็นผลพวงมาจากการจัดการศึกษาก่อนหน้านี้ซึ่งเป็นการเรียนการสอนแบบเดิมที่มุ่งเน้นแต่ความจำ ในขณะที่กระบวนการทดสอบของ สทศ. เป็นการวัดผลรอบด้าน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ (Kanvadee, 2011)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ศ.ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ ผู้อำนวยการ สมศ.เปิดเผยผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ประจำปีงบประมาณ 2554 ว่า สมศ.ได้ทำการประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับ อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยจากการประเมินสรุปได้ว่า สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน จำนวน 7,985 แห่ง ได้รับการรับรอง 5,690 แห่ง และไม่ได้รับการรับรอง 2,295 แห่ง ซึ่ง เหตุผลที่ทำให้สถานศึกษาเหล่านี้ไม่ได้รับรองมาตรฐานเนื่องจากไม่ผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้ พื้นฐานที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน คือ มีคะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ในระดับต่ำทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า สถานศึกษาได้ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับดีขึ้นไปมากกว่า 90% ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีสถานศึกษาได้ผลการประเมินระดับดีขึ้นไปเพียง 1,466 แห่ง คิดเป็น 18.36% โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้สถานศึกษามีผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี คือ ครูไม่ ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงสาขา ขาดสื่ออุปกรณ์ เป็นต้น (ครูไทย, 2556)

การจะปฏิรูปการศึกษาต่อไปในอนาคตที่เน้นในเรื่องของทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และภาษา (ครูไทย, 2556) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องสำคัญคงหนีไม่พ้นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ของ ครูผู้สอนว่าจะสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างไร ให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จใน การเรียนรู้

ความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิรูปการศึกษาคือการฝึกฝนให้ผู้เรียนทุกระดับมีทักษะ พื้นฐานในการคิด และกระบวนการคิดแบบต่างๆ เพื่อผู้เรียนจะได้นำเอาทักษะเหล่านี้ไปใช้ในการ จัดทำข้อมูลนำเสนอออกมาเป็นความรู้ระดับต่างๆ การเรียนแบบสร้างความรู้และการจัด การเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงจะเกิดขึ้นได้จริง และเมื่อผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะการคิด แบบต่างๆ แล้ว การปฏิรูปการศึกษาจึงจะสรุปได้ว่าประสบผลสำเร็จ

เมื่อผู้เรียนมีพื้นฐานการคิดที่ดีเขาจะพัฒนาต่อเนื่องเป็นผู้ปฏิบัติได้ดีร่วมมือพัฒนาสังคม และพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ผู้เรียนได้เองหรือ “บุคคลแห่งการเรียนรู้” นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ใน ท้ายที่สุด การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิดต้องใช้หลักการวิจัยเกี่ยวกับการทำงานของ สมอง เพื่อเลือกกระบวนการ เทคนิค ที่มีการวิจัยแล้วมาปรับใช้จัดบรรยากาศแวดล้อม และ ปฏิสัมพันธ์ที่ปลอดภัยช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงความคิด และมุมมองใหม่ๆ มีการออกแบบ การเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาความเข้าใจที่ลึกซึ้ง การให้ข้อมูลป้อนกลับ และการพัฒนาอย่างมี หลักการ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา คณะทำงาน โครงการการขับเคลื่อนการคิดสู่ ห้องเรียน, 2550, หน้า 11-15)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงควรมุ่งหมายเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งระบบการเรียนรู้ที่ผ่านมา ยังไม่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของสมองเท่าที่ควร จึงทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 อ้างถึงใน สุทธิษา เพชรวิระ, 2550, หน้า 1)

กระบวนการคิดต้องใช้เวลาในการฝึกฝนผู้เรียนให้เกิดทักษะ แต่จำเป็นต้องฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อน แล้วค่อยพัฒนาการคิดระดับที่สูงขึ้น กระบวนการคิดมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษา เมื่อมีการฝึกทักษะต่างๆ จนผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดจนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและชีวิตประจำวันได้ ท้ายที่สุดก็สามารถจะประเมินภาพรวมของผู้เรียนในสถานศึกษาได้ (จรัญ คำยัง, 2550, หน้า 84) กระบวนการคิดโดยในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น หมายถึง ผู้เรียนที่มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็นระบบ และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม

การคิดวิเคราะห์ช่วยให้สามารถปฏิบัติงาน ประเมินงานและประเมินตนเองได้อย่างมีหลักการและเหตุผล และก็มีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุผล มีเป้าหมาย ภายใต้อข้อมูลความรู้ ทฤษฎี หลักการที่ลงสรุป มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ มีเมตตา มีบุคลิกภาพสร้างประโยชน์ต่อสังคม มีความคิดที่กว้างขวางลึกซึ้ง มีความสามารถในการใช้ภาษา พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (วนิช สุธารัตน์, 2547, หน้า 135)

จากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งวัดความรู้และความคิดของนักเรียนที่กล่าวมาแล้วนั้น แสดงให้เห็นคุณภาพผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งทั้งสองส่วนนี้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยขึ้นอยู่กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน ให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ Constructivism เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ การคิดวิเคราะห์ ทักษะและประสบการณ์ที่มีความหมายหลากหลาย สัมพันธ์กันเป็นองค์รวม (สุรศักดิ์ รักษาสุข, 2556, หน้า 4) และทฤษฎีนี้ได้รับการยอมรับว่าสามารถพัฒนาการคิดและการเรียนรู้ของสมองโดยเชื่อว่ามนุษย์สามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตัวเองเพราะว่ามีสติปัญญา หลักการก็คือเป็นการสร้างความรู้และเรียนรู้โดยการปรับเปลี่ยน โครงสร้างทางสติปัญญาเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 อ้างถึงใน สุทธิษา เพชรวิระ, 2550, หน้า 2) และนักการศึกษาทั่วไป นักวิทยาศาสตร์ไทย และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเห็นด้วยกับทฤษฎีนี้ว่าเป็นทฤษฎีที่ส่งเสริมกระบวนการคิด (สมบัติ

การจรรยาภักดิ์, กัญญา สุภศิริรักษ์ และกมลรัตน์ อนันตปัญญสุทธิ, 2549, หน้า 4) โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้คือ จัดให้ผู้เรียนอยู่ในบทเรียน ผู้เรียนสำรวจ อธิบาย และขยายความคิดรวบยอด สุดท้ายประเมินความเข้าใจความคิดรวบยอดของผู้เรียน (Ellis & Maxwell, 1995)

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ 4 Mat เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างจินตนาการจากประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถที่จะสร้างความคิดรวบยอด และสามารถสรุปองค์ความรู้ อีกทั้งกิจกรรมการเรียนรู้นี้ ยังส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น (ศุภวรรณ เพชรอำไพ, 2556, หน้า 2) และการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat นั้น เน้นกระบวนการคิดและส่งเสริมพัฒนาการคิด (ประเทือง วิบูลศักดิ์, 2552 ; มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2552, หน้า 21) ฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สร้างความคิดรวบยอด และสร้างสรรค์ผลงาน (เบญจมาศ มงคลพร, 2549, หน้า 5) ทฤษฎีนี้ McCarthy (1979 อ้างถึงใน ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี และไพเราะ พุ่มม่น, 2543, หน้า 7-11) ได้ฐานคิดมาจาก Kolb ว่า กระบวนการเรียนรู้เกิดจากวิธีการที่บุคคลรับรู้และจัดกระบวนการสิ่งที่ได้รับรู้นั้น โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงและความคิดรวบยอด มีกระบวนการจัดการสิ่งที่ได้รู้ผ่านการลงมือกระทำและการสังเกตไตร่ตรอง และรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับการผนวกเข้ากับบทบาทของสมองซึ่งเป็นลักษณะของผู้เรียน 4 แบบ คือ ผู้เรียนที่ถนัดจินตนาการซึ่งมีคำถามว่า“ทำไม” ผู้เรียนถนัดการคิดวิเคราะห์ซึ่งมีคำถามว่า “อะไร” ผู้เรียนถนัดใช้สามัญสำนึกซึ่งมีคำถามว่า “อย่างไร” และผู้เรียนถนัดการรับรู้จากการกระทำซึ่งมีคำถามว่า “ถ้า” โดยทั้งสี่ส่วนจะเริ่มจากคำถามหนึ่งถึงสุดท้าย เป็นการจบอย่างเปิดประเด็นใหม่ ให้หาคำตอบของตนเอง

ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดทั้งสองแบบนี้ การจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism ทำให้ผู้เรียนเห็นความคิดรวบยอด และได้อธิบายขยายความ ซึ่งผู้เรียนต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อที่จะให้สามารถสื่อความคิดออกมาเป็นข้อสรุปหรือคำตอบ นั่นก็คือการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบนี้จะส่งผลต่อการคิดโดยตรงและสอดคล้องกับการเรียนรู้ของสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับวิธีการรับรู้ผ่านประสบการณ์และความคิดรวบยอด และจัดกระบวนการสิ่งที่รับรู้ผ่านการกระทำและสังเกต เน้นความถนัดทางสมองและความแตกต่างของผู้เรียน 4 แบบ โดยจะเชื่อมโยงกับคำถามต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบ ซึ่งผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการคิดทั้งสิ้นอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ได้

มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism คือ นิติกร อ่อนโยน (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการสอนวิทยาศาสตร์แบบสืบสวนโดยใช้คำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการคิดสังเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการคิดสังเคราะห์ หลังทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ

สมกมล กาญจนพิบูลย์ (2554, หน้า 97-101) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนตามแนว Constructivism ด้วยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์แตกต่างกัน

ทศพล ดีกระจ่าง (2555, หน้า 137-141) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการสอนตามแนว Constructivism ด้วยการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนทั้งสอง แบบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์หลังทดลองสูง กว่าก่อนทดลอง และทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์มีความแตกต่างกัน

สุรศักดิ์ รักษาสุข (2556, หน้า 90) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะท้องถิ่นของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี Constructivism เรื่อง ผลิตภัณฑ์แกะสลักหินอ่างศิลา พบว่า หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้แล้วผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะท้องถิ่นเพิ่มสูงขึ้น

มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat คือ สุวิชา วันสุด (2554, หน้า 83-88) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทาง วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ 4 Mat และการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ทางวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน

จันทิมา เมฆประโคน (2555, หน้า 84-97) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความ พึงพอใจในการเรียนวิชาศิลปะ เรื่อง การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังทดลองสูง กว่าก่อนทดลอง และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

รณนุช รัตนสาร (2555, หน้า 123-127) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ 4 Mat กับ

การสอนแบบเทคนิคผังกราฟิก พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ 4 Mat กับการสอนแบบเทคนิคผังกราฟิก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาแตกต่างกัน

ศุภวรรณ เพชรอำไพ (2556, หน้า 40) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat ที่มีต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานคอมพิวเตอร์) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ผลของการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat ที่มีต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานคอมพิวเตอร์) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จะเห็นได้จากทฤษฎีและผลการวิจัยว่า การเรียนรู้แบบ Constructivism กับการเรียนรู้แบบ 4 Mat เป็นการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อกระบวนการคิดโดยตรง การเรียนรู้ทั้งสองแบบได้ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งสังเกตได้จากขั้นตอนการเรียนรู้และผลการวิจัยที่สามารถสะท้อนการคิดวิเคราะห์ดังกล่าว

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษที่เรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อประโยชน์ในการนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป

คำถามวิจัย

1. นักเรียนโรงเรียนมัธยมขนาดนาอูปลัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
2. นักเรียนโรงเรียนมัธยมขนาดนาอูปลัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมขนาดนาอูปลัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat

สมมุติฐานวิจัย

1. นักเรียนโรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนโรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนโรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกัน

ขอบเขตวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมประชากรทั้งหมด 178 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัชฌิมนาคานาวาอุปถัมภ์ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 30 คน ทั้งหมด 60 คน จาก 5 ห้องเรียน จำนวน 178 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากแบบแทนที่ ที่ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม และสุ่มเข้ากลุ่มทั้งสองกลุ่มโดยวิธีจับฉลากโดยได้

กลุ่มทดลอง 1 ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism

กลุ่มทดลอง 2 ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาและตัวแปรที่ศึกษา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยได้นำมาจากแบบเรียน สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารต่างๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่ตรงตามการวิเคราะห์คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสาระการเรียนรู้แกนกลางที่อยู่ในตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเนื้อหาหลักได้นำมาจากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาอังกฤษ Team Up in English 3 Student's Book (Kavanagh, F., & others, n.d.) โดยนำมาสร้างและดัดแปลงเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 12 คาบเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

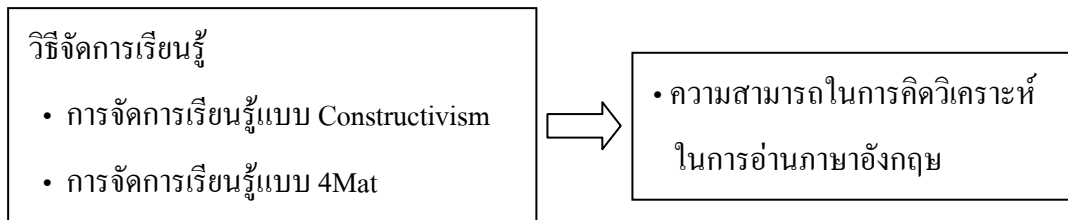
1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ การจัดการเรียนรู้แบบ Constructivism กับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 Mat

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ

3. ขอบเขตด้านเวลา

ผู้สอนทำการทดลองสอนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โดยใช้เวลา 12 คาบเรียน รวมกับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน 2 คาบเรียน เป็นจำนวน 14 คาบเรียนในเวลา 6 สัปดาห์ โดยในสัปดาห์ที่ 1 ของการจัดการเรียนรู้จะใช้เวลา 1 คาบเรียนเพื่อทำการทดสอบก่อนเรียน อีก 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบเรียนใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และสัปดาห์ที่ 6 ใช้เวลา 1 คาบเรียนเพื่อทำการทดสอบหลังเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเรียนรู้แบบ Constructivism หมายถึง ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่เข้ากับความรู้เดิม ซึมซับและปรับเปลี่ยน โครงสร้างทางปัญญาในรูปแบบกระบวนการคิดภายในตัวบุคคล ผู้เรียนได้ศึกษาตรวจสอบสิ่งที่เรียนแล้วก็นำเสนอความคิดและปรับเปลี่ยนความคิด ซึ่งต่อมาผู้เรียนได้นำความคิดไปประยุกต์ใช้ และสุดท้ายผู้เรียนได้ประเมินสรุปและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

การเรียนรู้แบบ 4 Mat หมายถึง กระบวนการกิจกรรมที่สอดคล้องกับสมองต่อผู้เรียนที่มีความถนัดแตกต่างกัน โดยผู้เรียนจะถนัดจินตนาการถนัดวิเคราะห์ ถนัดใช้สามัญสำนึก และถนัดการรับรู้จากการลงมือกระทำจนเป็นประสบการณ์ตรง จัดกิจกรรมที่กระตุ้นด้วยคำถามว่า “ทำไม” ไปสู่คำถาม “อะไร” และ “ทำอย่างไร” จนถึงคำถาม “ถ้า” โดยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดในการหาคำตอบ

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษ หมายถึง ผู้เรียนสามารถที่จะทำการวิเคราะห์ชนิดของข้อความซึ่งจัดอยู่ในการวิเคราะห์ความสำคัญ โดยที่ผู้เรียนสามารถค้นหาลักษณะที่เด่นชัดของเรื่องราวในแง่มุม ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้ ซึ่งสามารถจำแนกชนิด ประเภทของข้อความ วัตถุประสงค์ที่ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ ค้นหา จำแนกชนิด ประเภทของข้อความ โดยที่ผู้เรียนมีคะแนนความก้าวหน้าในการทำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษเป็นแบบปรนัย แบบตัวเลือกกึ่งที่จำนวน 40 ข้อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่เรียนรู้แบบ Constructivism กับแบบ 4 Mat ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี